

Izhajajoč iz ustavno zagotovljene svobode znanstvenega in umetniškega ustvarjanja, iz avtonomije univerze, njenega poslanstva in vrednot ter zavez k etičnemu ravnanju iz Strategije UM 2021-2030, Senat Univerze v Mariboru na 22. redni seji dne 6. 7. 2021 sprejema

KODEKS ETIČNEGA RAVNANJA UNIVERZE V MARIBORU

I. OSEBNA IN VSEBINSKA VELJAVNOST

Kodeks etičnega ravnanja Univerze v Mariboru opredeljuje etične standarde vedenj, ki so nujni za vse sodelavke, sodelavce, študentke in študente Univerze v Mariboru (odslej UM).

Določila tega kodeksa zavezuje vse članice in člane univerzitetne skupnosti (visokošolske učiteljice, učitelje, visokošolske sodelavke in sodelavce, raziskovalke, raziskovalce ter strokovne sodelavke in sodelavce), ki na UM opravljajo raziskovalno, pedagoško in strokovno delo, bodisi na podlagi pogodbe o zaposlitvi, bodisi na drugi pogodbeni podlagi (odslej »sodelavci UM«, razen ko je osebna veljavnost posameznih določb ožja in se nanaša zgolj na določene skupine sodelavcev). Kodeks prav tako zavezuje študentke in študente UM, ne glede na stopnjo in način študija.

Namen kodeksa je vzpostaviti in krepiti vedenjske standarde članic in članov univerzitetne skupnosti ter s tem krepiti pripadnost UM, udejanjati družbeno odgovornost njenega delovanja, krepiti etiko pri pedagoškem delu in raziskovanju ter zagotavljati prenos znanja in družbeni ugled UM.

Določila kodeksa predstavljajo osnovne standarde ravnanja sodelavk, sodelavcev, študentk in študentov UM in ne posegajo v vsebino pravno zavezujočih predpisov UM ter organov Republike Slovenije.

Vsi izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so v nadaljevanju uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za oba spola.

II. SPLOŠNA NAČELA ETIČNEGA RAVNANJA

a) Spoštljiva medsebojna komunikacija

Sodelavci in študenti UM se razlikujemo glede na različne osebne okoliščine. Ne glede na to raznolikost smo sodelavci in študenti UM del enotne akademske skupnosti ter spoštujemo različne poglede, izkušnje in življenjska izhodišča.

Sodelavci in študenti UM spoštujemo osnovne človekove pravice in svoboščine, kot jih opredeljujejo Splošna deklaracija človekovih pravic, Listina EU o temeljnih pravicah in Ustava RS, zagovarjamo nazorsko svobodo in enakopravnost posameznika.

Sodelavci in študenti UM oseb, s katerimi prihajamo v stik v okviru delovnih in študijskih obveznosti, ne diskriminiramo glede na narodnost, raso, spol, spolno usmerjenost, starost, veroizpoved, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost, telesne ali psihične lastnosti in omejitve, socialno ali regionalno poreklo ali katerokoli drugo osebno okoliščino.

Sodelavci in študenti UM se zavedamo, da, ne glede na razlike v strokovnih in raziskovalnih področjih, s svojim delom zastopamo enotno akademsko skupnost. Nesoglasja, ki so plod nerazumevanja različnih strokovnih področij, rešujemo preko argumentirane razprave v dobro celotne institucije.

Komunikacija in sodelovanje med sodelavci in študenti UM temelji na spoštovanju, razumevanju, vključevanju in dopuščanju enakih možnosti.

Sodelavci in študenti UM govorno in pisno komunikacijo vključno z naslavljanjem in poslavljanjem, prilagajamo akademskemu kontekstu in profesionalnemu bontonu, razen, če je v neformalnem krogu sogovornikov dogovorjena in soglasno sprejeta drugačna praksa. Pri tem pazimo, da z izbiro (ne-) formalnega naslavljanja ne diskriminiramo po spolu, starosti ali strokovnem položaju.

Sodelavci in študenti UM se medsebojno ustrezno obveščamo o informacijah vezanih na vsebino in potek dela. Preko prenosa znanj, veščin in informacij si pomagamo pri opravljanju delovnih nalog.

Sodelavci in študenti UM si prizadevamo za ustvarjanje in vzdrževanje delovnega in študijskega ozračja, ki bo sodelovalno in motivirajoče.

Sodelavci in študenti UM si s svojim vedenjem prizadevamo biti zgled etičnega ravnanja. V kodeksu zapisana načela nas vodijo pri našem nastopanju in vedenju tudi zunaj univerze in v javnosti.

Sodelavci in študenti UM ustrezno priznavamo zasluge celotne ekipe sodelavcev, kadar je rezultat pedagoškega, raziskovalnega ali strokovnega dela mogoče pripisati več sodelavcem in/ali študentom.

b) Spoštovanje dostojanstva

Okolje, v katerem se spoštuje dostojanstvo, je takšno okolje, v katerem ni nadlegovanja, trpinčenja ali spolnega nadlegovanja, bodisi s strani delodajalca ali predpostavljenih, bodisi s strani sodelavcev ali študentov UM.

Žrtev nadlegovanja, trpinčenja ali spolnega nadlegovanja ter osebe, ki tej osebi pomagajo, ne smejo biti izpostavljene povračilnim ukrepom.

c) Zaščita žvižgačev in odklonilnost do anonimnih prijav

Na UM se odprta vprašanja svobodno prediskutirajo, sodelavci UM pa spoštujemo različnost stališč. UM ščiti žvižgače v skladu z Direktivo (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije, in ustrezno slovensko zakonodajo.

Zatekanje k anonimnim prijavam praviloma zavračamo.

d) Reševanje konfliktov

Sodelavci in študenti UM prisegamo na kulturo dialoga in sprotno ter objektivno rešujemo konflikte.

V primerih konfliktov težave najprej rešujemo po postopkih znotraj univerze in članic.

e) Varovanje zaupnih informacij in osebnih podatkov

Sodelavci in študenti UM na vseh področjih svojega dela kot zaupne varujemo vse podatke in informacije, kot to zahteva zakonodaja o varstvu osebnih podatkov.

f) Krepitev ugleda UM v javnosti

Univerza v Mariboru varuje svobodo izražanja kot temeljno vrednoto.

Sodelavci in študenti UM imamo odprt odnos do javnosti in se zavedamo odgovorne vloge, ki jo imamo do javnosti in v javnosti.

Ko nastopamo kot zaposleni na univerzi, si pri komunikaciji z javnostjo prizadevamo za krepitev ugleda svojega strokovnega področja, znanosti in celotne institucije. To velja tudi za naše sodelovanje v družbenih omrežjih.

g) Navajanje afilicije

Sodelavci UM na objavljenih znanstvenih in strokovnih delih, ki smo jih pripravili v okviru zaposlitve na UM, za našo raziskovalno institucijo, kateri pripadamo, dosledno navajamo UM. Če smo polno zaposleni na UM, navajamo izključno UM, če smo na UM večinsko zaposleni, pa UM navajamo na prvem mestu. To velja tudi za prijave projektov in druge vloge, v katerih nastopamo kot raziskovalci.

V komunikaciji z javnostjo za vsebine, ki ne sodijo na naše strokovno področje dela na UM, ne navajamo povezanosti z UM.

h) Delo zunaj univerze

Sodelavci UM ne opravljamo dela zunaj univerze, če bi to oviralo nemoteno izvajanje našega dela na UM.

Sodelavci UM dekana fakultete oziroma predstojnika drugih članic UM obvestimo o vseh raziskovalnih, pedagoških in strokovnih aktivnostih, ki jih opravljamo izven matične institucije.

i) Odnos do premoženja UM

Sodelavci in študenti UM ravnamo z delovnimi in finančnimi sredstvi, ki so nam zaupana v uporabo, v skladu z namenom in kot dobri gospodarji. Pri uporabi teh sredstev si prizadevamo za njihovo optimalno izrabo in za čim večjo korist skupnosti. Skupnih sredstev ne uporabljamo v zasebno korist.

j) Odnos do okolja

Sodelavci in študenti UM si prizadevamo za okoljsko odgovorno ravnanje.

k) Varovanje zdravja

V primeru nastopa bolezenskega stanja sodelavci in študenti UM upoštevamo zaščitne ukrepe za zmanjševanje tveganja širjenja bolezni.

III. IZOGIBANJE NASPROTJEM INTERESOV

Nasprotja interesov na UM, ki niso ustrezno nadzorovana, lahko ogrozijo izvrševanje univerzitetnega poslanstva in misije. Sodelavci in študenti UM se zato izogibamo aktivnostim, ki bi lahko veljale za nasprotno našemu položaju in funkcijam na univerzi. Ko izogib nasprotnim vlogam ni mogoč, nasprotja vnaprej razkrijemo neposredno nadrejeni osebi, ki poskrbi za sprejem ustreznih ukrepov za zagotovitev

transparentnosti in objektivnosti dela. Če vnaprejšnje razkritje ni mogoče, nanj opozorimo takoj, ko nasprotje interesov zaznamo. Ko preteče pet let od zadevne osebne okoliščine, nasprotij interesov ni več potrebno naznanjati.

Za nasprotje interesov štejejo vse okoliščine, v katerih zasebni interes sodelavca ali študenta UM vpliva ali bi lahko vplival na nepristransko in objektivno opravljanje njegovih nalog na UM. S tem ko se izogibamo že samemu videzu pristranosti, se ščitimo pred javno kritiko, s tem pa tudi varujemo ugled UM.

Zlasti veljajo za konflikt interesov naslednje situacije:

- situacije, ko je sodelavec UM zadolžen za nadzor dela druge osebe, pa sta obe ista ali povezani osebi;
- odločanje sodelavcev in študentov UM o zaposlitvi, napredovanju, delitvi dela, vrednotenju dela in ocenjevanje delovne uspešnosti ter nagrajevanje samih sebe ali z njimi povezane osebe;
- vse oblike ocenjevanja študijskih rezultatov povezanih oseb;
- vplivanje sodelavcev in študentov UM na to, da se blago in storitve s strani UM kupijo od z njimi povezanih oseb;
- uporaba zaupnih informacij, ki jih je sodelavec ali študent UM pridobil pri svojem delu na UM, za zasebne namene;
- ko raziskovalci na UM pod krinko objektivnosti javno zagovarjajo interese zasebnih ali javnih financerjev njihovega dela, pa to financiranje pri objavi znanstvenega ali strokovnega dela v javnosti ni razkrito;
- ko recenzenti oz. uredniki odločajo o objavah, financiranju, imenovanju, napredovanju ali nagrajevanju samih sebe ali z njimi povezanih oseb.

Za povezane osebe v smislu tega poglavja kodeksa veljajo:

- ožji družinski člani (zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje, sestre in osebe, ki s posameznikom živijo v skupnem gospodinjstvu, v zunajzakonski skupnosti ali v sklenjeni ali nesklenjeni partnerski zvezi);
- osebe, s katerimi sodelavec UM deli finančne ali druge osebne interese.

Če sodelavec ali študent UM ni prepričan, ali je v dani situaciji podano nasprotje interesov, o tem obvesti dekana fakultete oziroma predstojnika drugih članic UM, ki v primeru dvoma vprašanje o tem naslovi na komisijo, ustanovljeno na podlagi tega kodeksa. Komisija svojo prakso s tega področja v obliki vprašanj in odgovorov objavlja na spletni strani UM.

IV. SPREJEMANJE DARIL

Sodelavci UM ne sprejemamo daril v zvezi z opravljanjem službe, razen protokolarnih daril in daril manjše vrednosti. Pri tem upoštevamo univerzitetna navodila, ki se nanašajo na prejemanje, izročanje in evidentiranje daril ter zakon s področja varovanja integritete in preprečevanja korupcije.

V. ETIČEN ODNOS PRI IZOBRAŽEVALNEM DELU

a) Odnos do študentov

Vsi, ki prevzemamo naloge s področja poučevanja na UM (redni študij, izredni študij, programi za dodatno izobrazbo in druge oblike vseživljenjskega izobraževanja) (odslej »pedagoški sodelavci«), smo

pri svojem pedagoškem delu vzor etičnega ravnanja in pri svojem ravnanju stremimo za tem, da vrednote takega ravnanja predajamo študentom ter jih k temu tudi spodbujamo.

Pedagoški sodelavci spoštujemo integriteto in avtonomnost študentov in drugih predavateljev ter smo do njih spoštljivi. Posebej tudi varujemo zaupnost podatkov, ki jih v študijskem procesu dobimo o posameznih študentih.

Akademsko svoboda študentov je povezana z akademsko avtonomnostjo, ki študente zavezuje k odgovornemu in samoiniciativnemu izpolnjevanju postavljenih študijskih ciljev ter odgovornemu delovanju v skladu s kodeksom etike UM.

b) Skrb za kakovostno izobraževanje

Pedagoški sodelavci smo dolžni zagotavljati stalno visoko raven kakovosti svojega dela. To zajema pripravo na pedagoško delo in njegovo izvedbo. Pedagoško delo mora biti na zahtevnostni ravni, ki ustreza stopnji študija in motivira študente.

Pedagoški sodelavci razumemo svojo avtonomno vlogo, v okviru katere smo zgled študentom, obenem pa ravnamo konstruktivno, ko študenti izražajo predloge za izboljšanje.

c) Odnos med raziskovalnim in pedagoškim delom

Pedagoški sodelavci skrbimo, da je raziskovalno delo sestavni del pedagoškega procesa na vseh stopnjah študija, s čimer zagotavljamo aktualen in poglobljen prenos znanja na študente.

d) Študijsko in delovno okolje

Pedagoški sodelavci se po svojih zmožnostih zavzemamo za to, da bodo sodelavci in študenti motivirani za študij in delo ter da se bodo na univerzi dobro počutili. Vse morebitne težave in ovire je potrebno spremljati, zabeležiti in reševati.

e) Pedagoško usposabljanje predavateljev

Pedagoški sodelavci skrbimo za stalno dodatno izobraževanje, kar nam omogoča potrebne kvalifikacije za kakovosten pouk. Izobražujemo se organizirano, za kar poskrbi Univerza v Mariboru, in samostojno.

Stalno skrbimo, da smo seznanjeni s sodobnimi metodami poučevanja.

S svojim sodelovanjem z univerzami v tujini skrbimo za stalne izmenjave izkušenj in prenos novih znanj.

f) Realizacija učnih načrtov in drugih elementov akreditacij študijskih programov

Čeprav je pedagoško delo avtonomno, je ta avtonomnost omejena z dolžnostjo spoštovati učne načrte posameznih učnih enot, kar izhaja iz različnih postavkah akreditacij študijskih programov (predmetnik, vertikalna in horizontalna povezanost idr.).

g) Spremljanje in ocenjevanje študijskih rezultatov

Vse oblike spremljanja študijskih rezultatov (domače naloge, poročila, seminarske naloge, teste, kolokvije, izpite ter zaključna dela na vseh stopnjah študija) smo pedagoški sodelavci dolžni skrbno, objektivno in transparentno ovrednotiti.

h) Študentske obveznosti

Študenti UM samostojno, skrbno in vestno opravljamo vse sprotne in zaključne obveznosti po navodilih izvajalcev učnih enot. Vsakršno goljufanje pri opravljanju sprotnih in zaključnih obveznosti ter med preverjanji znanja je v nasprotju s tem kodeksom.

Pri pripravi seminarskih in zaključnih del študenti UM spoštujemo določbe tega kodeksa o etiki in integriteti pri raziskovalnem delu.

i) Študentska anketa

Študenti UM vestno in objektivno izpolnjujemo študentsko anketo. Študentsko anketo dojemamo kot privilegij, s katerim izražamo svoje mnenje o študijskem procesu. Vprašalnik izpolnimo realno in objektivno, s konstruktivno kritiko (tako s pohvalami kot z izraženim nezadovoljstvom in predlogi sprememb) v opisnem delu ankete.

Pedagoški sodelavci UM študentsko anketo sprejemamo kot mnenje študentov o izvajanju našega pedagoškega dela, zato njene rezultate vestno preučimo in upoštevamo pri nadaljnjem delu s študenti.

j) Študentski predstavniki

Študentje, ki smo voljeni oziroma imenovani za študentske predstavnike, sodelujemo pri upravljanju Univerze in njenih članic ter vestno in odgovorno izpolnjujemo svoje obveznosti v organih, v katere smo voljeni oz. imenovani.

k) Sorodstvena razmerja in druge povezanosti

Pedagoški sodelavci študentom ne omogočamo kakršnihkoli prednosti, povezanih s sorodstvenimi ali drugimi zasebnimi povezavami.

Predavatelji ne ocenjujemo študijskih rezultatov z nami povezanih oseb v smislu poglavja tega kodeksa o izogibanju nasprotjem interesov.

l) Osebna razmerja med pedagoškimi sodelavci in študenti

Pedagoški sodelavci razumemo, da lahko tesnejša osebna in intimna razmerja med pedagoškimi sodelavci in študenti sprožajo vprašanja, povezana z neenakostjo moči v odnosu, dajanjem prednosti ali spodkopavanjem zaupanja v akademski proces.

Če do takih razmerij pride, je potrebno dosledno spoštovati določbe tega kodeksa o preprečevanju nasprotij interesov in zagotoviti, da zadevni pedagoški sodelavec ni odgovoren za katerokoli obliko vrednotenja dela študenta.

Če je študent deležen nezaželenega ali neprimernega vedenja s strani pedagoškega sodelavca UM ali je vpleten v odnos s pedagoškim sodelavcem UM, za katerega meni, da ni resnično sporazumen, ali če meni, da je do njega prišlo zaradi zlorabe moči, se lahko obrne na zaupnika za kodeks etike UM ali na komisijo za etiko UM.

VI. ETIKA IN INTEGRITETA PRI RAZISKOVALNEM DELU

a) Splošno

Vsi, ki se na UM ukvarjamo z raziskovalnim delom (odslej »raziskovalci UM«), smo zavezani spoštovati zadnjo različico Evropskega kodeksa ravnanja za raziskovalno integriteto, ki jo je sprejela Zveza evropskih akademij (ALLEA).

Uradni prevod Evropskega kodeksa s strani Generalnega direktorata Evropske komisije za prevajanje predstavlja prilogo 1 in sestavni del tega kodeksa. Morebitne kasnejše posodobitve Evropskega kodeksa ravnanja za ohranjanje raziskovalne poštenosti z uradno objavo nadomestijo sedanjo različico priloge z njeno objavo na spletni strani UM.

b) Kriteriji za avtorstvo in soavtorstvo

Raziskovalci UM se zavedamo, da avtorstvo daje zasluge in ima pomembne akademske, družbene in finančne posledice. Avtorstvo vključuje tudi odgovornost za objavljeno delo. Raziskovalci UM zato skrbimo, da sodelavci, ki so podali bistven intelektualni prispevek k delu, dobijo priznanje avtorjev, obenem pa s sodelovanjem kot avtorji razumemo svojo vlogo pri prevzemanju odgovornosti za objavljeno delo. Raziskovalci UM se tudi ne smemo okoristiti z delom študentov in slednjega prikazovati kot lastnega dela.

Avtor mora prispevati k vsebini znanstvenega članka na način, da to predstavlja znaten ustvarjalni individualni doprinos (zgolj ideja, o čem naj bo članek, ne zadostuje; zgolj prispevek podatkov ne zadostuje, kot tudi ne zgolj koordinacija in nadzor raziskovalcev ali zgolj vodenje oddelka).

Raziskovalci UM upoštevamo priporočila Vancouvrskega protokola o vlogi avtorjev in soavtorjev (*ICMJE, Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals*), ki v obliki neuradnega prevoda v slovenski jezik predstavlja prilogo 2 in je kot takšen sestavni del tega kodeksa.

V skladu s tem protokolom je avtorstvo in soavtorstvo vezano na izpolnjevanje vseh naslednjih štirih meril:

- znatni prispevki k zasnovi ali oblikovanju raziskave bodisi pridobivanje, analiza ali interpretacija podatkov raziskave IN
- priprava osnutka znanstvenega članka ali njegov kritični pregled, s čimer se ustvari pomemben intelektualni doprinos, IN
- končna odobritev različice za izdajo IN
- dogovor o odgovornosti za vse vidike znanstvenega dela v smislu zagotavljanja, da bodo vprašanja o točnosti ali integriteti katerega koli njegovega dela ustrezno upoštevana in razrešena.

Poleg tega, da je avtor odgovoren za dele članka, ki jih je ustvaril, mora biti sposoben tudi določiti, kateri soavtorji so odgovorni za določene druge dele članka. Ob tem se od avtorjev pričakuje zaupanje v integriteto prispevkov svojih soavtorjev.

Če vrstni red avtorjev ni predpisan s pravili za objavo (denimo po abecednem vrstnem redu), je avtor, napisan na prvem mestu, raziskovalec, ki je opravil najpomembnejši del znanstvenega dela in je tudi pripravil prvo verzijo članka. V primeru, da obstaja vodja raziskave, ki ima pravico do avtorstva v skladu z določili tega kodeksa, je ta napisan na zadnjem mestu.

Ker imajo različna znanstvena področja različne pogoje za priznavanje posameznikov, ki so prispevali k publikaciji, vključno z vrstnim redom razvrščanja avtorjev v objavi, je zlasti pri interdisciplinarnem sodelovanju potrebno vnaprej, preden se skupina raziskovalcev loti dela na članku, prediskutirati pričakovanja sodelujočih glede razvrstitve avtorstva.

Posamezniki, ki ne izpolnjujejo pogojev za avtorja ali soavtorja, ker so v manjši meri prispevali k nastanku dela ali niso neposredno sodelovali pri vsebinskem nastajanju članka (denimo splošna administrativna pomoč, financiranje, jezikovni pregled, urejanje stila citiranja ipd.), se lahko navedejo med zahvalami.

c) Dolžnost do financerjev

Avtorji smo v objavi dolžni navesti zunanjega financerja raziskave, rezultat katere je predmetna objava. S tem po eni strani izrazimo zahvalo za podporo pri raziskavi, po drugi pa z razkritjem financerjev odpravimo potencialne dvome v objektivnost raziskave.

VII. KOMISIJA ZA ETIKO UNIVERZE V MARIBORU

a) Sestava komisije

Za uveljavljanje vsebine tega kodeksa Senat UM na predlog rektorja UM imenuje šestčlansko komisijo z mandatno dobo treh let. Enega člana komisije Senatu UM v imenovanje predlaga Študentski svet. Člani komisije ne morejo biti osebe, za katere se je v preteklosti ugotovilo, da so kršile kodeks etike.

Člani so lahko po izteku mandata ponovno imenovani.

Člani komisije izmed sebe z navadno večino izglasujejo predsednika komisije.

V primeru, da v komisiji ni člana s članice UM, katere sodelavec je domnevni kršitelj tega kodeksa, rektor UM za obravnavo konkretne zadeve imenuje dodatnega člana komisije z zadevne članice.

b) Obravnava vlog

Komisija za etiko UM je pristojna obravnavati zgolj tiste vloge, v katerih vlagatelj očitajo kršitve tega kodeksa sodelavcem UM. Afiliacija vlagatelja pri tem ni pomembna (lahko je sodelavec UM, študent ali zunanja oseba).

Pisno obrazložene vloge z očitano kršitvijo tega kodeksa vlagatelj naslovijo na Službo UM za pravne zadeve s pripisom »Za Komisijo za etiko UM«, pri čemer v vlogi navedejo ime vlagatelja, ime osebe, na katero se očitek o kršitvi kodeksa nanaša, očitano kršitev in razpoložljiva dokazila za navedbe.

Anonimnih vlog komisija praviloma ne obravnava, razen v primerih, ko oceni, da je prijava ustrezno podprta z dokazi za zatrjevane kršitve tega kodeksa.

Služba UM za pravne zadeve prijavo naslovi na predsednika komisije, ki najkasneje v enem mesecu od prejema vloge skliče sejo komisije. Komisija lahko na seji sprejme eno od naslednjih treh odločitev:

- da je zadeva očitno neutemeljena in se zavrne;
- da je vloga nepopolna in vlagatelja zaprosi za ustrezno dopolnitev;
- da je vloga popolna.

V slednjem primeru komisija o prejeti vlogi obvesti sodelavca UM, ki mu vlagatelj očita kršitev, in ga zaprosi, da se v roku osmih dni izreče o očitkih.

Komisija lahko po potrebi opravi razgovor z vpletenimi osebami ter z drugimi osebami, ki lahko komisiji podajo informacije, ki ji bodo pomagale sprejeti odločitev v zadevi.

Ko komisija oceni, da bi bilo mogoče spor rešiti z dogovorom med vlagateljem in sodelavcem UM, ki mu vlagatelj očita kršitev, lahko komisija prevzame vlogo mediatorja in pomaga pri dosegu takšnega dogovora.

Komisija sprejme končno odločitev najkasneje v treh mesecih, odkar je Služba UM za pravne zadeve prejela popolno vlogo.

Vsebina odločitve komisije je, da »JE UGOTOVILA« ali da komisija »NI UGOTOVILA« kršitve Kodeksa etičnih ravnanj UM.

Za uveljavitev te odločitve je v skladu z delovno-pravnimi predpisi odgovoren Rektor UM. Pri tem izbere tisti disciplinski ukrep, ki ustreza teži ugotovljene kršitve.

c) Načela delovanja komisije

Komisija pri svojem delovanju upošteva, da je dosledna in pregledna obravnava domnevnih kršitev v najboljšem interesu UM. V vseh postopkih preučitve domnevnih kršitev komisija upošteva načeli integritete in poštenosti.

Člani komisije so dolžni naznaniti morebitna nasprotja interesov, ki izhajajo ali bi lahko izhajala iz preučevanja konkretnih kršitev, upoštevajoč poglavje tega kodeksa o nasprotjih interesov.

Komisija zagotavlja varstvo oseb, ki so predmet postopka pred komisijo.

d) Letno poročanje Senatu UM

Komisija enkrat letno Senatu UM poroča o svojem delu in mu lahko predlaga sprejem dodatnih regulatornih aktov.

e) Presoja etičnih vidikov znanstvenih del pred objavo

Komisija za etiko UM ni pristojna za presojo etičnih vidikov znanstvenih del pred njihovo oddajo v objavo oziroma za presojo etičnih vidikov predlogov znanstvenih projektov pred oddajo na razpis.

VIII. DISCIPLINSKA SODIŠČA ZA ŠTUDENTE

Vloge za kršitev tega kodeksa s strani študentov UM obravnavajo disciplinska sodišča članic v skladu z 222.-244. členom Statuta UM.

IX. ZAUPNIK ZA KODEKS ETIKE UM

Rektor UM za obdobje treh let imenuje zaupnika za vprašanja, ki se nanašajo na kodeks etike UM. Te vloge ne morejo opravljati osebe, za katere se je v preteklosti ugotovilo, da so kršile kodeks etike.

Zaupnik na neformalen način svetuje sodelavcem in študentom UM, ki menijo, da so bili deležni kršitve tega kodeksa s strani sodelavcev ali študentov UM. Zaupnik ima tudi vlogo mediatorja, svetovalca osebi, ki se mu je zaupala, in ne ugotavlja obstoja kršitve. Po imenovanju zaupnik določi uradne ure ter kontaktne podatke, ki se objavijo na spletni strani UM.

Vse vloge, bodisi pisne, bodisi ustne, obravnava zaupno. Če prijavitelj domnevne kršitve tako želi, zaupnik o vlogi ne obvesti domnevnega kršitelja, temveč vlagatelju zgolj svetuje o možnih poteh prijave.

Zaupnik ne obravnava anonimnih prijav. Enkrat letno rektorju poroča o svojem delu s področja tega kodeksa in po potrebi podaja predloge za sistemske izboljšave.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

S sprejemom Kodeksa etičnega ravnanja UM prenehata veljati Kodeks profesionalne etike UM, ki ga je Senat UM sprejel 24. novembra 2015, in Kodeks etike in integritete za raziskovalce na Univerzi v Mariboru, ki ga je Senat UM sprejel 24. oktobra 2017.

Kodeks etičnega ravnanja je zavezujoč splošni akt UM in se uporablja za vse sodelavce in študente UM po sprejemu na Senatu UM, z dnem objave na spletni strani UM.

Predstojniki članic UM so zadolženi, da s Kodeksom etike UM seznanijo zaposlene na članici. Študentski svet UM je pristojen, da s Kodeksom etike UM seznanijo študente UM po članicah.

Prof. dr. Zdravko Kačič, l. r.
Rektor UM

Prilogi:

- Priloga 1: Zveza evropskih akademij (ALLEA), Evropski kodeks ravnanja za raziskovalno integriteto, Berlin 2018.
- Priloga 2: International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE), Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals – Mednarodni odbor urednikov revij v medicini, Vancouvrski protokol o vlogi avtorjev in soavtorjev, december 2019, neuradni prevod v slovenščino.